

ชื่อไทย : ผึ้ง (Bee)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Apis mellifera*

จำนวนพันธุ์ผึ้ง

ปี	จำนวนเกษตรกร(ราย)	จำนวน(รัง)
2550	1,749	195,628
2551	1,558	206,412
2552	1,605	309,514

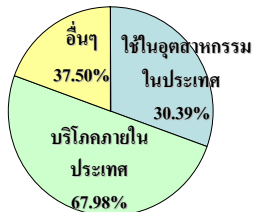
ผลผลิต(ตัน)

ปี	ผลผลิต(ตัน)	เฉลี่ย(กก./รัง/ปี)
2550	10,000	30
2551	10,000	30
2552	13,000	30

ที่มา : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร(ผึ้ง)

★ พื้นที่ที่เลี้ยงผึ้งพันธุ์มากที่สุด

ผึ้งพันธุ์

การส่งออก

รวมทั้งสิ้น	2550	2551	2552
- ตัน	3,506	3,202	5,857
- ล้านบาท	130.51	132.33	222.56

น้ำผึ้ง	2550	2551	2552
- ตัน	10,000	10,000	13,000
- ล้านบาท	500	500	650
เกสรผึ้ง			
- ตัน	250	250	250
- ล้านบาท	40	50	50
นมผึ้ง			
- ตัน	100	200	200
- ล้านบาท	120	120	120
ไขผึ้ง			
- ตัน	300	300	300
- ล้านบาท	45	45	45

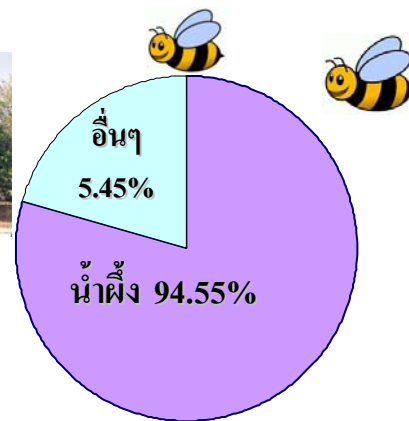
ปริมาณจำนวนผึ้งที่เลี้ยง

ภาคเหนือ ร้อยละ 87.63

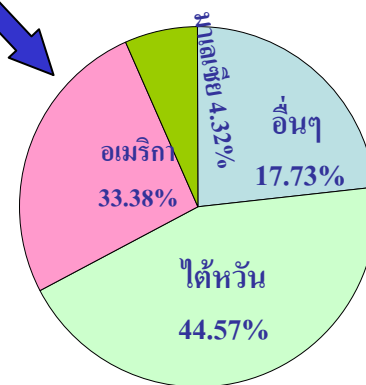
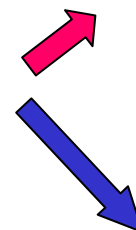
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 5.24

ภาคกลาง,ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 6.69

ภาคใต้ ร้อยละ 0.44

ส่งออกน้ำผึ้ง

ราคาที่เกษตรกรขายได้ปี 2552

ราคาส่ง(บาท/กก.) ราคาปลีก(บาท/กก.)

	น้ำผึ้ง	นมผึ้ง	เกสร	ไขผึ้ง
ราคาส่ง(บาท/กก.)	60-80	1,500-1,800	300-400	120-150
ราคาปลีก(บาท/กก.)	150-250	2,500-4,500	500-1,000	180-200

ปัญหาอุปสรรค

1. ด้านคุณภาพของน้ำผึ้ง โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ผลิตน้ำผึ้งจากการเลี้ยงผึ้งแบบขั้นเดียว บางรายสกัดน้ำผึ้งจากรวงขณะที่น้ำผึ้งบ่มยังไม่ได้ที่(ยังไม่ปิดฝาหลอดรวง)ทำให้ได้น้ำผึ้งเหลวมีความชื้นสูงกว่าร้อยละ 21 และวัสดุอุปกรณ์ในการเลี้ยงผึ้งมีแหล่งผลิตเพียง 3-4 ที่เท่านั้น ไม่มีการควบคุมคุณภาพ บางครั้งทำให้คุณภาพวัสดุอุปกรณ์ในการเลี้ยงผึ้งไม่ได้มาตรฐาน เช่น คอน แผ่นรังเทียม
2. การแปรรูปผลิตภัณฑ์ผึ้งที่ใช้น้ำผึ้งเป็นวัตถุดิบหรือปรุงแต่งรส ยังไม่มีหน่วยงานที่ศึกษาค้นคว้าอย่างจริงจัง เช่นนำไปใช้กับสมุนไพรต่าง ๆ ผสมยาลูกกลอน ทำขนมผสมน้ำดื่มต่าง ๆ และมีเอกชนนำไปพัฒนาเป็นวัตถุดิบผสมในนม และเครื่องสำอาง
3. การตลาดภายในประเทศการเชื่อมโยงการผลิตการตลาดไม่มีประสิทธิภาพ
4. การตลาดส่งออก มีการกีดกันทางการค้าที่สร้างเงื่อนไขมาก และค่าขนส่งแพง
5. การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ หน่วยงานราชการที่ทำงานด้านนี้ยังมีไม่พอ ในการพัฒนาวิชาการให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกร

จุดเด่น

1. ศักยภาพการเลี้ยงผึ้งพันธุ์ของไทยมีความเหมาะสม โดยมีสภาพแวดล้อม ภูมิอากาศและพืชอาหารผึ้ง
2. ผึ้งช่วยเพิ่มผลผลิตพืชทางการเกษตร
3. ผลิตภัณฑ์ผึ้งได้จากธรรมชาติ เก็บได้นาน มีประโยชน์ต่อสุขภาพ
4. ราคาผลิตภัณฑ์ผึ้งสามารถทำรายได้ที่มั่นคง

แนวทางการพัฒนา

1. ส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงผึ้งพันธุ์ 50 จังหวัด ผึ้งพันธุ์จำนวน 309,514 รัง จำนวนฟาร์มเลี้ยงผึ้งมากกว่า 1,558 ฟาร์ม ได้ผลผลิตน้ำผึ้งจากพืชต่าง ๆ ได้แก่ ลำไย ลิ้นจี่ เงาะนุ่น สدابเสื่อ จี่ไถ่ย่าน งา ยางพารา และทานตะวัน รวมกันมากกว่า 13,000 ตัน/ปี
2. การผลิตนางพญาผึ้งสายพันธุ์ดีสนับสนุนการเลี้ยงผึ้งและพัฒนาสายพันธุ์ให้กับเกษตรกร
3. การตรวจสอบและรับรองมาตรฐานฟาร์ม ร่วมกับกรมปศุสัตว์ ตรวจสอบมาตรฐานฟาร์มผึ้งที่ผ่านการรับรอง GAP แล้วจำนวน 335 ฟาร์ม
4. การสนับสนุนและรับรองผลผลิตโดยเฉพาะน้ำผึ้งเบื้องต้นสำหรับเกษตรกรรายย่อย
5. การฝึกอบรมให้ความรู้ในการเลี้ยงผึ้งพันธุ์และผลิตภัณฑ์ผึ้ง ปีละ 500 ราย

แนวโน้มสถานการณ์การผลิต

1. การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการตลาดผึ้ง ตลาดภายในและต่างประเทศ
2. การสร้างโอกาสในการเพิ่มรายได้จากโซ่การผลิตในอุตสาหกรรมแปรรูปและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง
3. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตลดต้นทุนการผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่ม
4. การควบคุมคุณภาพสินค้าตั้งแต่ระดับฟาร์มถึงผู้บริโภค
5. การวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีการเลี้ยงผึ้งและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผึ้ง
6. การส่งเสริมใช้ผึ้งช่วยผสมเกสรพืชเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร
7. ส่งเสริมการใช้ผึ้งในการบ่งชี้ความปลอดภัยแหล่งผลิตทางการเกษตร ในเรื่องความปลอดภัยของผลผลิตทางการเกษตร
8. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจด้านการผลิต-การตลาด
9. สนับสนุนการผลิต/การตลาดแบบ contract farming /รณรงค์และส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ผึ้งคุณภาพในประเทศและต่างประเทศ